ära annud, töötas B. raamatukauplemise ja kirjastamise alal, kuid pikaldane raske ergu-haigus sundis teda a. 1913 ka sellest tegevusest loobuma. Paariaastase põdemise järel paranes B. niikaugele, et maal põllumehena võis teotsema hakata, millise kutse vastu ta suurt huvi oli tunnud. Kuid tuleõnnetus, mis ta hooned ja küüni veetud vilja hävitas, ja mitmed perekondlikud ning teised pahandused vapustasid teda uuesti. 1923. a. alul lõpetas B. oma elu vabasurma teel; surmapäev täpsalt teadmata.

Eluloolised teated G. E. Luigalt. *P. T.*

BUSSE, Karl Heinrich v., sünd. 13. VII 1787 Peterburis, oli 1809—32 ajuti vene riigiteenistuses, m. s. mõne aja (alates a. 1811) Eestimaa kindralkuberneri sekretäriks, teotses vanemas eas ajaloo uurimise alal; suri Halles 9. V 1860 ukj. — B. on avaldanud mitu mitmekesise sisuga iseseisvat tööd ja palju artikleid peamiselt ajalool. sisuga. Mainitavad oleksid: »Herzog Magnus, König v. Livland« Leipzig, 1871, herausgeg. v. J. v. Bohlen (seal eessõnas ka üksikasjalisemad teated B. üle), »Rembert Geilsheim« (Mitt. II, IV) j. t.

Vrdl. Winkelmann II. *R. K.*

BÜSCHING, Anton Friedrich, sünd. 27. IX 1724 Schaumburgi krahvk., surn. 28. V 1793 Berliinis, prof. Göttingenis, 1761—65 tegev Peterburis pastorina ja koolidirektorina. Tema sulest ilmunud suures teoses »Magazin f. d. neue Historie u. Geographie«, 23 jaos (1767—93), puudutavad mitmed artiklid Vene Läänemere provintside ajalugu ja olukorda (näit. Landrolle des Herzogthums Estland v. J. 1765, Patkuls Geschichte j. t.).

Recke-Napiersky I; Beise I; Allg. D. B. III. *R. K.*

C.

CARLBLOM, Gustav, sünd. Noarootsi kirikuõp. pojana 1. VII 1761, õppis Turu ülikoolis 1777—79, selle järel kirikuõp. Haapsalus 1782—89 ja Noarootsis 1790—1814, sai läänesaarte praostiks 1805 ja Eestimaa konsistooriumi vaimulikuks assessoriks 1808, suri 27. I 1814 Tallinnas õnnetut surma. — Kutsetöö kõrval huvitas C.-i Eestimaa, eriti Haapsalu ja Läänemaa minevik, ta kogus kirikuarhiividest aja- ja kirikuloolist materjali, millest ainult osa tema eluajal trükist ilmus: nimelt Eestimaa ja Tallinna linna kirikuõpetajate matrikkel (Prediger-Matricul Ehstlands und der Stadt Reval), 1794. a. Tallinnas; selle töö võttis H. R. Paucker (vt.) oma »Ehstlands Geistlickheit« (Tallinnas, 1849) kokkuseadmisel aluseks; pärast C.-i surma avaldati tema kogutud ajaloolised andmed Haapsalu kohta (Hapsals Schicksale) ajakirjades *Esthona* 1828, nr. 5, ja »Inl.« 1852, nr. 26 ja 27 (viimases H. Neusi poolt), ning Bunge-Paucker'i »Archiv'is« VI, 1, lk. 1—57 (1851) üldine 1792. a. koostatud kirjeldus »Entwurf zur Kirchen- u. Religions-Geschichte Esthlands«, milles antakse kokkuvõtlik ülevaade kirikuloolistest nähtustest Eestimaal kuni XVIII a. s. lõpuni, kuna C. J. A. Paucker (vt.) kirjelduse jätkanud kuni oma ajani.

Recke-Napiersky I; Beise I; Paucker, Geistl., 30, 52, 292, 314; Grave's Magazin f. protest. Prediger (1816), lk. 90—110; Arbusow, Einf. d. Ref., 279. *J. K.*

CARR, John, sünd. 1847. a. Inglismaal Lancashire maak. Tehnilise ja kaubandusliku hariduse omandas Inglismaal. 1878. a. astus C. Narva Kreenholmi manufaktuuri tehniliseks juhatajaks ja oli selles ametis kuni 1899. a. John Elfenbein ja Eugen Block olid Balti puuvilla-vabriku Tallinna asutanud. C. kutsuti a. 1899 selle vabriku asjaajajaks direktoriks. Sellesama vabriku peadirektor ja juhatuse liige oli C. kuni elulõpuni. 1901. a. omandas C. R. Mrongoviuse käest ostuteel Tallinnas köievabriku, mis 1898. a. oli asutatud, ehitas vabrikule uued hooned ja muretses ajakohased masinad, nii et vabrik puutööstus-ettevõtte ilme omandas. — C. suri 22. V 1911. a. Tema köievabrik töötab 1925. a. peale nime all »A. S. Tallinna köievabrik John Carri pärijad«. Normaaloludes valmistab vabrik aastas kuni 25000 puuda köiekaupa. *K. K.*

CEDERBERG, Arno Rafael, sünd. Soomes Tuusulas, Uuemaaläänis 2. VII 1885 (ukj.) kirikuõpetaja pojana, õppis a. 1903—12 Helsingi ülikoolis ajalugu, filosoofiat ja vanu keeli. Lõpetanud a. 1908 ülikooli filosoofia kandidaadina, sai C. a. 1910 magistriks, 1912 filosoofia litsentsiaadiks ja a. 1914 filosoofia doktoriks töö eest »Pohjois-Karjalan kauppaolot vuosina 1721—75«, jätkates vahepeal oma õpinguid Stokholmis, Upsalas, Kopenhaagenis ja Berliinis. Aa. 1913—19 oli C. Põhjamaade ajaloo dotsendiks Helsingi ülikoolis (olles aa. 1915—20 Helsingi ülikooli prokantsleri, siis kantsleri sekretäriks) ja kutsuti a. 1919 Tartu ülikooli Eesti ja Põhjamaade ajaloo professoriks. C. töötas »Historiallinen Aikakauskirja« toimetuses a. 1907—12, valiti a. 1915 »Suomal. tiedeakatemia« abiliikmeks. C. on arhiiviuurimisi ette võtnud Stokholmis, Linköpingis, Kopenhaagenis, Dresdenis, Berliinis, Viinis ja Pariisis. Eestis viibides on C. asunud juhtival kohal pea kõigis ajaloo-